

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-107

31.1.2022

If Skadeforsikring NUF

Rettshjelp

Én eller flere tvister – tvist om styreansvar og regresskrav – fal. § 8-5.

Sikrede var ett av tre styremedlem som fikk rettet erstatningskrav mot seg etter konkurs. De tre styremedlemmene ble idømt solidarisk erstatningsansvar overfor motpartene. De tre hadde i utgangspunktet felles advokat, men etter lagmannsrettens dom kontaktet sikrede egen advokat som anket saken til Høyesterett. Erstatningsansvaret ble redusert, men de tre styremedlemmene ble fortsatt idømt ansvaret felles. Sikrede var uenig i dette og fremmet regresskrav mot ett av de andre styremedlemmene som han mente måtte bære størstedelen av kravet. Tvist i styreansvarssaken oppstod i 2018, og melding om rettshjelp ble først sendt i 2020. Selskapet har avslått dekning med henvisning til at tvist om regress er å anse som en del av styreansvarssaken og dermed for sent meldt. Nemnda kom til at styreansvarssaken og regress-saken måtte anses som én tvist og at meldefristen var oversittet da krav om rettshjelpdekning ble meldt.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder selskapets avslag på rettshjelpdekning, herunder spørsmål om tvisten er en del av tidligere tvist og således eventuelt for sent meldt.

Vilkårenes pkt. 1.4 fastsetter at:

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Av pkt. 1.8.1 fremgår følgende:

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpforsikringen må If underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert.

I forsikringsbeviset er det henvist til forsikringsavtaleloven § 8-5:

Retten til utbetaling kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til If innen 1 år etter at forsikrede fikk kjennskap til de forhold som begrunner det (FAL 8-5)

Sikrede var ett av tre styremedlem som i 2018 engasjerte felles advokat i forbindelse med at det var rettet et erstatningskrav mot dem. Erstatningskravet var fremmet etter at firmaet de satt i styret for gikk konkurs. Sikrede kom etter det opplyste først inn i styret i 2015 og hadde bare deltatt på tre styremøter før insolvenstidspunktet. Sikrede og de to andre styremedlemmene ble frikjent for erstatningskravet i tingrettens dom av 27.6.19. De ble også tilkjent saksomkostninger. Lagmannsretten kom imidlertid til motsatt resultat i dom av 17.9.20, og de tre styremedlemmene ble dømt som solidarisk ansvarlige til å betale erstatning til motpartene. De ble også ilagt saksomkostninger.

Sikrede mente dommen var feil og var videre av den oppfatning at de tre styremedlemmene uansett ikke skulle anses solidarisk ansvarlige. Sikrede kontaktet ny advokat, og det ble inngitt anke til Høyesterett. Det er opplyst at erstatningskravet etter dette ble redusert, men kopi av dom er ikke oversendt. Samtidig som anke for Høyesterett ble tatt ut, ble det varslet om mulig erstatningskrav mot opprinnelig advokat. Det ble vist til at det forelå klare interessekonflikter mellom de tre styremedlemmene, og at det for retten ikke var anført tilstrekkelig klart at sikrede mente seg mindre ansvarlig enn de andre styremedlemmene. Det er ikke opplyst om dette kravet er forfulgt, og eventuelt resultat, men det fremstår som om sikrede har fått innvilget rettshjelpdekning for tvist mot tidligere advokat/hans ansvarsforsikringsselskap.

Selskapet mottok 14.10.20 forespørsel om rettshjelpdekning. Det ble i henvendelsen bedt opplyst om sikrede hadde rettshjelpdekning for tvist om hvorvidt sikrede i det hele tatt kunne holdes ansvarlig som styremedlem, og for en eventuell tvist om erstatningskrav mot ansvarsforsikringen til opprinnelige advokat.

Selskapet la til grunn at tvist om styreansvar var oppstått i 2018 og dermed var for sent meldt når tvisten først ble meldt 14.10.20. På forespørsel bekreftet selskapet at tvisten ville vært dekket under følgende forutsetninger, dersom den var meldt rettidig:

Under forutsetning av at sikrede ikke har mottatt styrehonorar, ikke har vært ansatt i selskapet, og at tvisten ellers ikke har utspring i eller sammenheng med hans yrke eller erverv, ville saken vært dekket under rettshjelpforsikringen, dersom den ikke var meldt for sent.

I august 2021 tok sikredes advokat på ny kontakt med selskapet for å anmode om rettshjelpdekning. Denne gangen på bakgrunn av at sikrede ville fremme regresskrav mot ett av de andre styremedlemmene, som sikrede anså som den helt sentrale personen i styret, og som også var den som lagmannsretten utpekte som den ansvarlige for de uaktsomme handlinger.

Sikrede tok 5.10.21 ut stevning mot styremedlemmet han mente var ansvarlig.

Selskapet har avslått rettshjelpdekning for tvist om regresskrav med henvisning til at dette var å anse som en fortsettelse av den tidligere styreansvarstvisten som var for sent meldt.

Sikrede har i det vesentlige anført at sikrede må ha krav på rettshjelpdekning fordi tvist om regresskravet er en ny tvist, og denne er ikke for sent meldt. Det er ulike parter involvert i de to tvistene, med ulike rettslige og faktiske spørsmål. Videre oppstilles det i vilkårene ikke noe ettårsfrist fra tvist oppstod for å melde krav om rettshjelpdekning, men en frist på "senest ett år etter at advokat er engasjert". Sikrede har ikke tidligere betalt salær til tidligere advokat for medgått tid før 2021. Når sikrede ikke har hatt utgifter til advokat, kan meldefristen heller ikke anses å ha begynt å løpe. Et slikt syn støttes av uttalelsene i FSN 6781 og FinKN 2012-075. Det kan ikke kreves at man må rette et krav mot selskapet for noe som er et ikke-krav, det ville være meningsløst. Dette støttes også av reelle hensyn. Meldefristen kan ikke starte å løpe når det foreligger et hypotetisk krav på advokatutgifter mot sikrede.

Selskapet har i det vesentlige anført at sikrede ikke har krav på rettshjelpdekning for tvist om regress da dette er å anse som en fortsettelse av tidligere tvist om styreansvar som er for sent meldt. Av vilkårene fremgår det at en tvist ikke anses å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Det er derfor ikke avgjørende at regresskravet er fremmet i en ny sak mot en ny motpart, eller at saken nå reiser andre spørsmål enn det som gjaldt i den opprinnelige saken om styreansvar. Saken om regresskrav gjelder en innbyrdes fordelingen av ansvaret i styret som sikrede var med i. Dette er et spørsmål som springer ut av den opprinnelige tvisten om styreansvar, og tvistegrunnlaget er således i høy grad det samme. Regresskravet oppstod som en direkte konsekvens av at sikrede ble idømt solidarisk

ansvar. Alminnelig årsaksbetraktninger tilsier da at det er tale om én tvist, jf. FinKN 2020-381. Opprinnelig tvist ble meldt for sent. Selskapet er enig i at det må ha påløpt advokatutgifter for at meldefristen skal begynne å løpe. Det synes imidlertid å være på det rene at det påløp utgifter til advokat fra advokat ble engasjert i februar 2018. At påløpte salærutgifter senere blir frafalt innebærer ikke at meldefristen starter å løpe på nytt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning.

Nemnda ser først på spørsmålet om det foreligger én eller to tvister.

Sikredes rettshjelpdekning omfatter tvist som er oppstått i forsikringstiden. Det følger av vilkårenes pkt. 1.4 at en tvist ikke anses for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Etter vilkårets ordlyd er det altså ikke avgjørende om kravene behandles i flere saker, og heller ikke at det dreier seg om forskjellige rettslige spørsmål. Vilklårene gir ikke noen ytterligere veiledning på hvor grensen mellom én og flere tvister går. Det alminnelige forsikringsrettslige utgangspunkt for grensen mellom ett og flere forsikringstilfeller er at alle tap som følge av samme forsikringstilfelle skal henføres til dette forsikringstilfellet. I rettshjelpforsikring er det tvisten som utgjør forsikringstilfellet. Alle krav som kan tilbakeføres til samme innledende sak må regnes som del av samme tvist, og det avgjørende er om kravet er en direkte videreføring av et tidligere krav slik at det er årsakssammenheng mellom de to kravene. jf. FinKN 2020-650.

For å avgjøre om det er tale om én eller flere tvister er det i praksis vanlig å foreta en helhetsvurdering, jf. blant annet FinKN 2019-871. Relevante momenter er om kravene har samme årsak eller bygger på det samme underliggende faktum, om det er nær sammenheng mellom kravene, og om det dreier seg om samme tap.

I aktuelle sak gjelder styreansvarssaken og regress-saken det samme underliggende faktum. Tvist om regresskravet oppsto som en direkte følge av at de tre styremedlemmene ble idømt solidarisk erstatningsansvar i styreansvarssaken, og det er således nær sammenheng mellom kravene. Disse momentene taler for at det skal anses som én tvist. Det forhold at motpart i regress-saken var part på samme side som sikrede i styreansvarssaken, trekker i motsatt retning, men nemnda finner ikke å legge avgjørende vekt på dette. Etter en konkret vurdering finner nemnda at styreansvarssaken og regress-saken må anses som én tvist i relasjon til rettshjelpdekningen.

Spørsmålet blir etter dette om meldefristen er oversittet.

Det følger av vilklårene pkt. 1.8.1 at en tvist skal meldes "senest ett år etter at advokat er engasjert".

Forsikringsbeviset henviser til fal. § 8-5, og fastsetter at: «Retten til utbetaling kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til If innen 1 år etter at forsikrede fikk kjennskap til de forhold som begrunner det (FAL 8-5)». Det er lagt til grunn i fast praksis at meldefristen først begynner å løpe når det foreligger et krav. Dette er ikke omstridt.

Det er på det rene at tvisten var oppstått og det var engasjert advokat i styreansvarssaken i februar 2018. Kravet fra sikrede ble meldt i oktober 2020. Sikredes advokat har anført at sikrede ikke hadde utgifter til advokat før i 2020, og at meldefristen ikke er oversittet. Den tidligere advokaten i styreansvarssaken fakturerte ett av de andre styremedlemmene og inngikk avtale med sikrede hvor krav om salær ble frafalt i august 2021.

Slik saken er opplyst for nemnda, fremstår det klart at sikrede var med å engasjere advokat i forbindelse med tvisten i februar 2018. Sikredes navn fremgår av oppdragsbekreftelsen, og det er på det rene at sikrede pådro seg en betalingsforpliktelse fra dette tidspunktet. Det forhold at sikrede rent faktisk ikke var den som betalte de løpende utgiftene, og at det i august 2021 ble inngått en avtale der krav om salær ble frafalt, har etter nemndas syn ikke betydning for spørsmålet om meldefristen. Slik nemnda ser det, begynte meldefristen å løpe fra februar 2018. På tidspunktet kravet ble meldt, var meldefristen oversittet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).